

รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก A Proposed Model of Education Management for Developing Graduate Qualities of Retail Business Management Program

พรทิวา พระวงษ์¹, ศิริพร น้อยวงศ์²
 นัฐวรรณ มะลิโค³, อัญชลี สุวรรณมาโจ⁴
 วิยะดา กองจันทร์⁵, อมรรัตน์ กายแก้ว⁶

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิต รูปแบบการจัดการศึกษา สังเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตและนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์/ผู้บริหารที่ทำการสอนและดูแลหลักสูตร ผู้ใช้บัณฑิตสถานประกอบการที่รับบัณฑิตฝึกปฏิบัติงาน บัณฑิตศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จของเครจซีและมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายได้จำนวน 188 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ส่วน คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาสังเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการศึกษา ในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะพิสัย และผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, $S.D.=0.65$) ด้านเนื้อหาเพิ่มเติมที่บัณฑิตควรรู้ พบว่า ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เนื้อหาอบรมและการเรียนรู้ก่อนลงปฏิบัติงานมีความสำคัญอย่างมากในการฝึกปฏิบัติงาน และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม พบว่า ในการพัฒนาคุณภาพการผลิตบัณฑิตควรเพิ่มเติมด้านการตรงต่อเวลา การสอนงานตามหลักสูตรแต่ละชั้นปี ความรอบคอบในการปฏิบัติงานและความมีภาวะผู้นำมีความสำคัญเช่นกัน ดังนั้นสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีกสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตต่อไปได้

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการศึกษา, คุณลักษณะบัณฑิต, หลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก

¹⁻⁶ สาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

Abstract

This research is intended. To study the characteristics of graduates. Education Management Model Synthesize the educational management model in the development of graduate features and present the educational management model in the development of the graduate characteristics of the retail management curriculum. The population used in this study consisted of teachers / administrators. Teaching and Curriculum Graduate applicants who accept work placements. Alumni and alumni Set the sample size using the schedules of Craig and Morgan. 188 simple methods were used. The research instruments were questionnaires and questionnaires. Bring information to synthesize educational management. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation And content analysis. The research instruments were questionnaires and questionnaires. Bring information to synthesize educational management. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation And content analysis. Numerical Analysis, Communication and Information Technology skills range

The results of the study were rated at a high level (= 4.25, S.D. = 0.65). Foreign language Modern technology Training and learning materials are important to practice. And more comments. In order to improve the quality of production, graduates should be more on time. Teaching by class year Prudence in work and leadership are important as well. So it is concluded that the model of education management. To develop the characteristics of the graduates of the retail business management curriculum can be used as a guideline for educational management in order to develop the characteristics of graduates.

Keywords : education management model, Feature Graduate, Retail Business Management Program

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจโดยตรงในการผลิตกำลังคน ระดับสูงให้มีคุณสมบัติพร้อมจะเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา จึงควรมีความหลากหลาย จากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในมหาวิทยาลัย ได้เปลี่ยนวิธีการสอนแบบ

บรรยาย มาเป็นการสอนเน้นการเรียนจากปัญหา โดยเฉพาะในสาขาแพทยศาสตร์ ธุรกิจ และการผลิตครู โดยนักศึกษาจะได้ศึกษาปัญหา อภิปรายศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการปฏิบัติจริง ซึ่งการเรียนการสอน แบบนี้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง

การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะระดับปริญญาตรีในชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้สอนจะมีการตั้งเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มากกว่าการให้ผู้เรียนฟังการบรรยายตลอดบทเรียน โดยผู้สอน จะใช้เวลาไม่มากในการให้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อแนะนำ แต่เวลาส่วนใหญ่จะเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่มีความหมายเช่น อภิปราย ศึกษาข้อมูลจากตำรา ห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต ระดมความคิด สร้างโครงงาน ผลิตผลงาน แสดงบทบาทสมมติ การแก้ปัญหา การวิจัย เป็นต้น ซึ่งวิธีการเรียนรู้เหล่านี้ตั้งอยู่บนฐานความคิด โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มากกว่าการเรียนแบบรับฟังหรือรับรู้จากสิ่งที่ผู้สอนพูดอยู่คนเดียวเป็นเวลานาน และ การเรียนรู้มีส่วนร่วม ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าการพยายามทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้สอนอธิบาย การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงจำเป็นต้องอาศัยรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายเข้าไปช่วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับอุดมศึกษา จะคำนึงถึงองค์ประกอบสามส่วน คือส่วนที่หนึ่งคือผู้สอน ส่วนที่สองคือผู้เรียน และส่วนประกอบที่สามคือ ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับอุดมศึกษานั้น ผู้สอนจะต้อง เปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายให้ผู้เรียนฟัง มาใช้วิธีการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ด้วยตนเอง มากกว่าการนั่งฟังบรรยายตลอดบทเรียน กล่าวคือ ผู้สอน ควรเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ลงมือปฏิบัติ เสนอผลงานการค้นคว้า หรือวิจัย โดยใช้ กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และมีใช้วัดผล

และประเมินผลตามสภาพจริง โดยคำนึงถึงการเรียนรู้ ของผู้เรียนทั้งความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

สาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เริ่มดำเนินการจัดการเรียนการสอนเมื่อปี พ.ศ.2552 โดยเกิดจากความร่วมมือทางวิชาการของวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย และสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ในเครือบริษัทซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตทางการจัดการธุรกิจค้าปลีก ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ ทางด้านการจัดการธุรกิจค้าปลีก ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ผลิตบัณฑิตที่มีบุคลิกภาพที่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความคิดกว้างไกล มีทักษะในการแก้ปัญหา และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและการแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบัน

การจัดการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้ จากการทำงาน (Work-based Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ผสมผสานการเรียนกับการปฏิบัติงาน (Work Integrated Learning) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ โดยมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบ Block Release (เรียนสลับทำงานอย่างละ 3 เดือน) โดยการฝึกงานที่ร้าน 7-11 ในเครือบริษัทซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วย ตำแหน่งพนักงานร้าน ตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการร้าน ตำแหน่ง

ผู้จัดการร้านและตำแหน่งพนักงานในหน่วยงาน สำนักงาน ตลอดหลักสูตรการเรียน และเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาจะได้รับบรรจุเข้าเป็นพนักงานของร้าน 7-11 ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการร้าน (สาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ, 2557)

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา สาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ได้ผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก จึงเห็นควรศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก ขึ้น เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพบัณฑิตในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิต รูปแบบการจัดการศึกษา สังเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตและนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม)

และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธี การสอน หลากหลายแหล่งความรู้ สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย คือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะ ดังนี้

1) ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของผู้สอน คือ ผู้สนับสนุน (Supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียนหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกและจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้ารับผิดชอบการเรียนตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2) เนื้อหาวิชามีความสำคัญและมีความหมายต่อการเรียนรู้ในการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วยได้แก่เนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิมและความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมายจึง ขึ้นอยู่กับสิ่งที่สอน (เนื้อหา) และวิธีที่ใช้สอน (เทคนิคการสอน)

3) การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จ หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ทำงาน ร่วมกัน

กับเพื่อนๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ๆ สิ่งใหม่ๆ ประเด็นที่ท้าทาย และความสามารถในเรื่องใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่พวกเขาเริ่มด้วยตนเอง

4) สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียน การมีสัมพันธภาพในกลุ่มจะช่วยส่งเสริม ความเจริญงอกงาม การพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงานและการจัดการ กับชีวิตของแต่ละบุคคล สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วย ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน

5) ผู้สอนคือผู้อำนวยความสะดวก และเป็นแหล่งความรู้ ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียนและสามารถค้นคว้าหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือความเต็มใจของผู้สอนที่จะช่วยเหลือโดยไม่มีเงื่อนไข ผู้สอนจะให้ทุกอย่างแก่ผู้เรียน ไม่ว่าจะด้วยความเชี่ยวชาญ ความรู้ เจตคติ และการฝึกฝน โดยผู้เรียนมีอิสระที่จะรับหรือไม่รับการให้นั้นก็

6) ผู้เรียนมีโอกาสเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างจากเดิม การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างออกไป ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเอง และควบคุมตนเองได้มากขึ้นสามารถเป็นในสิ่งที่อยากเป็น มีวุฒิภาวะสูงมากขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วม กับเหตุการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น

7) การศึกษา คือการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลายๆ ด้าน

พร้อมกันไปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นจุดเริ่มของการพัฒนาผู้เรียนหลายๆ ด้านเช่น คุณลักษณะด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติ และด้านอารมณ์ ความรู้สึก จะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน อีก 2 แนวคิดในการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 คือ สอนน้อยลงทำให้ เรียนรู้ได้มากขึ้น (teach less , learn more) หมายถึง ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยายหรือ ครูคอยบอกเล่าให้น้อยลง แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้น ส่วนอีกแนวคิดคือ การเรียนรู้โดยตรง (Active learning) โดยมุ่งจัดการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด โดยผ่านการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติ คิด แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ ทำงานเป็นกลุ่ม สรุปเป็นความรู้และสามารถนำเสนอได้อย่างเหมาะสม (ดิเรก วรรณเศียร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,2558)

คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 ให้สถาบันอุดมศึกษาบริหารจัดการ หลักสูตรเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิ สาขา/สาขาวิชานั้นๆ หรือกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

โดยสาระสำคัญให้มีการพัฒนาอาจารย์ทั้งด้านวิชาการวิธีการสอนและวิธีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง จัดสรรทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยให้เพียงพออย่าง มีคุณภาพ รวมทั้งอาจประสานกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานอื่น

เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ที่ครอบคลุมทุกมาตรฐานผลการเรียนรู้ในทุกด้าน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

การเรียนรู้ในที่นี้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเอง จากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษ โดยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน โดยในระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

ด้านที่ 2 ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการทฤษฎีตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ด้านที่ 3 ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการ วิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ที่ไม่ได้ คาดคิดมาก่อน

ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดง ถึงภาวะผู้นำความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์ และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านนี้ บางสาขาวิชาต้องการทักษะทางกายภาพสูง เช่น การเดินร่า ดนตรี การวาดภาพ การแกะสลัก พลศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงต้องเพิ่มการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skill) (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

ADDIE MODEL

ADDIE MODEL คือ การออกแบบระบบการเรียนการสอน กล่าวคือกระบวนการพัฒนาโปรแกรมการสอน จากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุด มีแบบจำลองจำนวนมากมายที่นักออกแบบการสอนใช้ และสำหรับตามความประสงค์ทางการสอนต่างๆ กระบวนการออกแบบการเรียนการสอนแบบ ADDIE สามารถสรุปเป็นขั้นตอนทั่วไปได้เป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. Analysis (การวิเคราะห์)
 2. Design (การออกแบบ)
 3. Development (การพัฒนา)
 4. Implementation (การนำไปใช้)
 5. Evaluation (การประเมินผล)
2. การออกแบบผังงาน (Flowchart) และการออกแบบบทดำเนินเรื่อง (Storyboard) (ขั้นตอนการเขียนผังงานและสตอรี่บอร์ดของอแลสซี)
 3. การออกแบบหน้าจอภาพ (Screen Design) การออกแบบหน้าจอภาพ หมายถึง การจัดพื้นที่ของจอภาพเพื่อใช้ในการนำเสนอเนื้อหา ภาพ และส่วนประกอบอื่นๆ สิ่งที่ต้องพิจารณา มีดังนี้

1. ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)

ขั้นตอนการวิเคราะห์เป็นรากฐานสำหรับขั้นตอนการออกแบบการสอนขั้นตอนอื่นๆ ในระหว่างขั้นตอนนี้คุณจะต้องระบุปัญหา, ระบุแหล่งของปัญหา และวินิจฉัยคำตอบที่ทำได้ ขั้นตอนนี้อาจประกอบด้วยเทคนิคการวินิจฉัยเฉพาะ เช่น การวิเคราะห์ความต้องการ(ความจำเป็น) , การวิเคราะห์งาน, การวิเคราะห์ภารกิจ ผลลัพธ์ของขั้นตอนนี้มักประกอบด้วย เป้าหมาย และ รายการภารกิจที่จะสอน ผลลัพธ์เหล่านี้จะถูกนำไปยังขั้นตอนการออกแบบต่อไป

2. ขั้นการออกแบบ (Design)

ขั้นตอนการออกแบบเกี่ยวข้องกับการใช้ผลลัพธ์จากขั้นตอนการวิเคราะห์ เพื่อวางแผนกลยุทธ์สำหรับพัฒนาการสอน ในระหว่างขั้นตอนนี้คุณจะต้องกำหนดโครงสร้างวิธีการให้บรรลุถึงเป้าหมายการสอน ซึ่งได้รับการวินิจฉัยในระหว่างขั้นตอนการวิเคราะห์ และขยายผลสารัตถะการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดแต่ละส่วน ดังนี้

1. การออกแบบ Courseware (การออกแบบบทเรียน) ซึ่งจะประกอบด้วยส่วนต่างๆ ได้แก่

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา แบบทดสอบก่อนบทเรียน (Pre-test) สื่อกิจกรรม วิธีการนำเสนอ และแบบทดสอบหลังบทเรียน (Post-test)

3. การออกแบบหน้าจอภาพ (Screen Design) การออกแบบหน้าจอภาพ หมายถึง การจัดพื้นที่ของจอภาพเพื่อใช้ในการนำเสนอเนื้อหา ภาพ และส่วนประกอบอื่นๆ สิ่งที่ต้องพิจารณา มีดังนี้

- 1) การกำหนดความละเอียดภาพ (Resolution)
- 2) การจัดพื้นที่แต่ละหน้าจอภาพในการนำเสนอ
- 3) การเลือกรูปแบบและขนาดของตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) การกำหนดสี ได้แก่ สีของตัวอักษร (Font Color) ,สีของฉากหลัง (Background),สีของส่วนอื่นๆ
- 5) การกำหนดส่วนอื่นๆ ที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้บทเรียน

3. ขั้นการพัฒนา (Development)

(ขั้นตอนการสร้าง/เขียนโปรแกรมและผลิตเอกสารประกอบการเรียน) ขั้นตอนการพัฒนาสร้างขึ้นบนบนขั้นตอนการวิเคราะห์ และการออกแบบ จุดมุ่งหมายของขั้นตอนนี้คือ สร้างแผนการสอนและสื่อของบทเรียน ในระหว่างขั้นตอนนี้คุณจะต้องพัฒนาการสอน และสื่อทั้งหมดที่ใช้ในการสอนและเอกสารสนับสนุนต่างๆ สิ่งเหล่านี้จะประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ (เช่น เครื่องมือสถานการณ์จำลอง) และซอฟต์แวร์ (เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน) ประกอบด้วยรายละเอียดแต่ละส่วน ดังนี้

1. การเตรียมการ เกี่ยวกับองค์ประกอบดังนี้
 - 1.1 การเตรียมข้อความ
 - 1.2 การเตรียมภาพ
 - 1.3 การเตรียมเสียง
 - 1.4 การเตรียมโปรแกรมจัดการบทเรียน
2. การสร้างบทเรียน หลังจากได้เตรียมข้อความ ภาพ เสียง และส่วนอื่น เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการสร้างบทเรียน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์จัดการ เพื่อเปลี่ยน storyboard ให้กลายเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. การสร้างเอกสารประกอบการเรียน หลังจากสร้างบทเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในขั้นต่อไปจะเป็นการตรวจสอบและทดสอบความสมบูรณ์ขั้นต้นของบทเรียน

4. ขั้นการนำไปใช้ (Implementation)

เป็นขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นผล หมายถึงการนำสิ่งที่แท้จริงของการสอน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบชั้นเรียน หรือห้องทดลอง หรือรูปแบบใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานก็ตาม จุดมุ่งหมายของขั้นตอนนี้คือการนำส่งการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ขั้นตอนนี้จะต้องให้การส่งเสริมความเข้าใจของผู้เรียนในสารปัจจัยต่างๆ, สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนในวัตถุประสงค์ต่างๆ และ เป็นหลักประกันในการถ่ายโอนความรู้ของผู้เรียนจากสภาพแวดล้อมการเรียนไปยังการทำงานได้เป็นการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ไปใช้ โดยใช้กับกลุ่มตัวอย่างมาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนในขั้นต้น หลังจากนั้น จึงทำการ

ปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพ

5. ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผล คือ การเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนแบบปกติ โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่มเรียนด้วยบทเรียน ที่สร้างขึ้น 1 กลุ่ม และเรียนด้วยการสอนปกติอีก 1 กลุ่ม หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มทำแบบทดสอบชุดเดียวกัน และแปลผลคะแนนที่ได้ สรุปเป็นประสิทธิภาพของบทเรียนขั้นตอนนี้วัดผล ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสอน การประเมินผลเกิดขึ้นตลอดกระบวนการออกแบบการสอนทั้งหมด กล่าวคือ ภายในขั้นตอนต่างๆ และระหว่างขั้นตอนต่างๆ และภายหลังการดำเนินการให้เป็นผลแล้ว การประเมินผล อาจจะเป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนา (Formative evaluation) หรือการประเมินผลรวม (Summative evaluation) โดยสองขั้นตอนนี้จำดำเนินการ ดังนี้

5.1 การประเมินผลเพื่อพัฒนา (Formative evaluation)

ดำเนินการต่อเนื่องในภายในและระหว่างขั้นตอนต่างๆ จุดมุ่งหมายของการประเมินผลชนิดนี้ คือ เพื่อปรับปรุงการสอนก่อนที่จะนำแบบฉบับขั้นสุดท้ายไปใช้ให้เป็นผล

5.2 การประเมินผลรวม (Summative evaluation)

โดยปกติเกิดขึ้นภายหลังการสอน เมื่อแบบฉบับขั้นสุดท้ายได้รับการดำเนินการใช้ให้เป็นผลแล้ว การประเมินผลประเภทนี้จะประเมินประสิทธิผลการสอนทั้งหมด ข้อมูลจาก

การประเมินผลรวมโดยปกติมักจะถูกใช้เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอน (ที่มา : <http://blog.msu.ac.th/?p=4833>)

วิธีการดำเนินการวิจัย

สำหรับงานวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกันเพื่อให้ผลการศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ประกอบด้วย อาจารย์/ผู้บริหาร ที่ทำการสอน และดูแลหลักสูตรผู้ใช้บัณฑิตสถานประกอบการที่รับบัณฑิตฝึกปฏิบัติงาน บัณฑิตศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ประกอบด้วย อาจารย์/ผู้บริหาร ที่ทำการสอน และดูแลหลักสูตร ผู้ใช้บัณฑิตสถานประกอบการที่รับบัณฑิตฝึกปฏิบัติงาน บัณฑิตศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 186 คน เพื่อความคลาดเคลื่อนผู้วิจัยได้สำรองกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยเก็บข้อมูลจากพื้นที่กรุงเทพฯ สถานที่ฝึกปฏิบัติงานของบัณฑิตและ

ผู้ใช้บัณฑิต และจังหวัดขอนแก่น ที่วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) มี 2 ชุด โดยขอบเขตของเนื้อหาของแบบสอบถามชุดที่ 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี และด้านทักษะพิสัย มีลักษณะคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านเนื้อหาที่บัณฑิตควรรู้ มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็น
แบบสอบถามข้อคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพการ
ผลิตบัณฑิต มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด
(Open ended)

4.50-5.00 หมายถึง ความคิดเห็น

อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ความคิดเห็น

อยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ความคิดเห็น

อยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ความคิดเห็น

อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ความคิดเห็น

อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

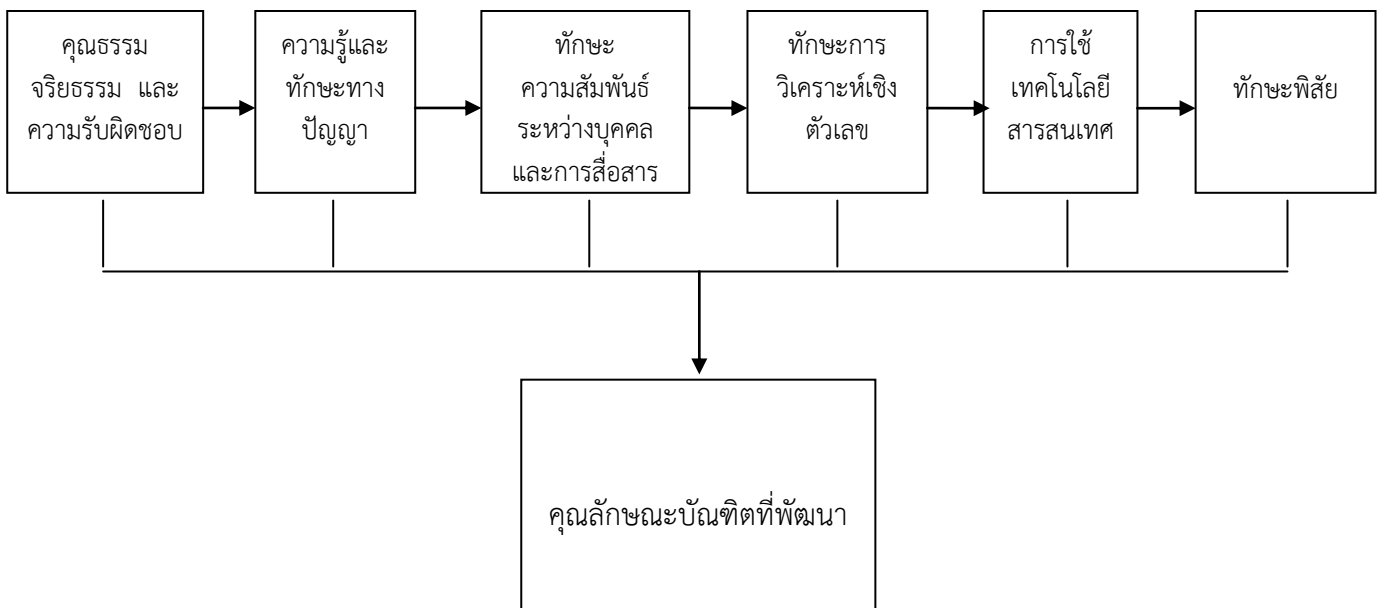
3.2 การวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยนำคะแนนเฉลี่ยของระดับคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจมาแปลความหมายซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ประมาณค่า ดังนี้ (Best&Kahn,1998:247)

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจาก

ข้อเสนอแนะที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิดโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 รูปแบบการจัดการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินรูปแบบ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	อาจารย์/ผู้บริหาร		บัณฑิต		นักศึกษา		ผู้ใช้บัณฑิต	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ								
ชาย	2	20	9	13.6	12	14.6	-	-
หญิง	8	80	57	86.4	70	85.4	-	-
อายุ								
19 ปี	-	-	-	-	8	9.8	-	-
20 ปี	-	-	-	-	26	31.7	-	-
20 ปีขึ้นไป	-	-	-	-	48	58.5	-	-
31-40 ปี	3	30	-	-	-	-	-	-
41-50 ปี	2	20	-	-	-	-	-	-
50 ปีขึ้นไป	5	50	-	-	-	-	-	-
วุฒิการศึกษาสูงสุด								
ปริญญาโท	9	90	-	-	-	-	-	-
สูงกว่าปริญญาโท	1	10	-	-	-	-	-	-
ตำแหน่ง								
ผู้บริหาร	4	40						
อาจารย์	6	60						
ประสบการณ์ทำงาน								
ต่ำกว่า 2 ปี	-	-	-	-	-	-	5	16.7
2-5 ปี	-	-	-	-	-	-	7	23.3
5-10 ปี	3	30	-	-	-	-	9	30
10 ปีขึ้นไป	7	70	-	-	-	-	9	30
สถานภาพ								
โสด	-	-	58	87.9	-	-	-	-
สมรส/อยู่ด้วยกัน	-	-	8	12.1	-	-	-	-
ระดับการศึกษาก่อนเข้า								
มัธยมศึกษาปีที่ 6	-	-	56	84.8	70	85.4	-	-
ปวช.	-	-	10	15.2	12	14.6	-	-

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	อาจารย์/ผู้บริหาร		บัณฑิต		นักศึกษา		ผู้ใช้บัณฑิต	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกรดเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาหรือก่อนเข้าศึกษา								
2.00-3.00	-	-	33	50	-	-	-	-
3.00-4.00	-	-	33	50	-	-	-	-
เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี								
2.00-3.00	-	-	16	24.2	-	-	-	-
3.00-4.00	-	-	50	75.8	-	-	-	-
เหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรนี้								
สนใจ อยากประกอบอาชีพในหลักสูตรนี้	-	-	22	33.3	-	-	-	-
ต้องการแบ่งเบาภาระทางบ้าน	-	-	31	47	-	-	-	-
มีรายได้ระหว่างเรียน	-	-	11	16.7	-	-	-	-
จบแล้วมีงานทำทันที	-	-	2	3	-	-	-	-
ปัจจุบันประกอบอาชีพตรงกับสาขาที่จบหรือไม่								
ตรงกับสาขาที่จบ	-	-	56	84.8	-	-	-	-
ไม่ตรงกับสาขาที่จบ	-	-	10	15.2	-	-	-	-
เงินเดือน (เงินเดือนตามเกณฑ์ ปริญญาตรี 15,000)								
ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	7	10.6	-	-	-	-
ตามเกณฑ์	-	-	47	71.2	-	-	-	-
สูงกว่าเกณฑ์	-	-	12	18.2	-	-	-	-
เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน								
2.00-3.00	-	-	-	-	26	31.7	-	-
3.00-4.00	-	-	-	-	56	68.3	-	-
นักศึกษาชั้นปี								
ชั้นปีที่ 2	-	-	-	-	36	43.9	-	-
ชั้นปีที่ 4	-	-	-	-	46	56.1	-	-
ประเภทของหน่วยงาน								
ภาคเอกชน	-	-	-	-	-	-	30	100
หน่วยงานที่ผู้ใช้บัณฑิตสังกัด								
7-11	-	-	-	-	-	-	28	93.3

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	อาจารย์/ผู้บริหาร		บัณฑิต		นักศึกษา		ผู้ใช้บัณฑิต	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
Extra	-	-	-	-	-	-	2	6.7

จากตาราง 1 จะพบว่า อาจารย์/ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 80 ซึ่งมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 50 ระดับการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 90 ตำแหน่งอาจารย์ร้อยละ 60 และมีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 70

บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 86.4 สถานภาพโสด ร้อยละ 87.9 การศึกษา ก่อนเข้าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 84.8 เกรดเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาหรือก่อนเข้าศึกษา 2.00-3.00 และ 3.00-4.00 ร้อยละ 50 เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี 3.00-4.00 ร้อยละ 60 เหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรนี้ต้องการแบ่งเบาภาระทางบ้าน ร้อยละ 47 ปัจจุบัน

ประกอบอาชีพตรงกับสาขาที่จบ ร้อยละ 84.8 และเงินเดือน (เงินเดือนตามเกณฑ์ ปริญญาตรี 15,000) ได้รับตามเกณฑ์ ร้อยละ 47

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 85.4 ซึ่งมีอายุ 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 58.5 เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน 3.00-4.00 ร้อยละ 68.3 วุฒิมัธยมศึกษา ก่อนเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 85.4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 56.1

ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30 ประเภทหน่วยงาน เป็นเอกชน ร้อยละ 100 และหน่วยงานที่ผู้ใช้บัณฑิตสังกัด 7-11 ร้อยละ 93.3

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก

คณะบริหารธุรกิจ

คุณลักษณะของบัณฑิต	อาจารย์/ผู้บริหาร		บัณฑิต		นักศึกษา		ผู้ใช้บัณฑิต		ระดับคุณลักษณะ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.32	0.62	4.31	0.91	4.39	0.57	4.55	0.55	มาก
2. ด้านความรู้	4.16	0.68	4.21	0.60	4.21	0.59	4.07	0.63	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.24	0.56	4.21	0.60	4.16	0.61	3.95	0.69	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.44	0.49	4.35	0.54	4.42	0.60	4.36	0.69	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ	4.09	0.59	4.03	0.66	3.97	0.75	4.01	0.69	มาก

คุณลักษณะของบัณฑิต	อาจารย์/ ผู้บริหาร		บัณฑิต		นักศึกษา		ผู้ใช้บัณฑิต		ระดับ คุณลักษณะ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ									
6. ด้านทักษะพิสัย	4.34	0.57	4.35	1.19	4.31	0.59	4.23	0.59	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	0.59	4.24	0.75	4.24	0.62	4.30	0.64	มาก

จากตาราง 2 ด้านอาจารย์/ผู้บริหาร จะพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.44$) ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.34$) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.32$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.24$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.16$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.06$)

ด้านบัณฑิต จะพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.35$) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.31$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.21$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.21$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.03$)

ด้านนักศึกษา จะพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.42$) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.39$) ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.31$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.21$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.16$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.97$)

ด้านผู้ใช้บัณฑิต จะพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.55$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.36$) ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.23$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.07$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.01$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.95$)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษา**ตาราง 3 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาคูณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ**

ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน		ระดับคุณลักษณะ
	\bar{X}	S.D.	
1. อาจารย์/ผู้บริหาร	4.23	0.59	มาก
2. บัณฑิต	4.24	0.75	มาก
3. นักศึกษา	4.24	0.62	มาก
4. ผู้ใช้บัณฑิต	4.30	0.64	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	0.65	มาก

จากตาราง 3 จะพบว่า ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาคูณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.65)

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านเนื้อหาที่บัณฑิตควรรู้

สำหรับอาจารย์/ผู้บริหาร คือ การใช้ภาษาพูดยังไม่ดีนัก ควรพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีที่สามารถใช้งานในสำนักงานให้ทันสมัย จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน ภาษาญี่ปุ่นหรือภาษาจีน ควรให้นักศึกษาเรียนอังกฤษเพิ่มอีก 1 ตัว โดยเพิ่มลงในหลักสูตร เช่น วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับงานบริการ หรือค้าปลีกโดยเฉพาะ สำหรับผู้ใช้บัณฑิต (สถานประกอบการ คือ ด้านการบริการ กูรูระเบียบบริษัท ด้านการปฏิบัติงานก่อนลงร้าน ระบบการทำงานและความเอาใจใส่ความสะดวกของร้าน ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาอังกฤษ ปรับปรุงหลักสูตรอบรมก่อนลงปฏิบัติงานในร้านสาขา การเรียนรู้เกี่ยวกับ

เอกสารของร้านสาขา ความรู้เบื้องต้นในการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละหลักสูตร การปรับตัวในการทำงาน ควรศึกษาทฤษฎีควบคู่การปฏิบัติงาน

สำหรับบัณฑิต คือ ขาดทักษะด้านการปฐมพยาบาลและความรู้ด้านยา ด้านภาษาต่างประเทศ พัฒนาหลักสูตรการอบรมก่อนลงปฏิบัติงานที่ร้านสาขา การเตรียมตัวสัมภาษณ์งาน

สำหรับนักศึกษา คือ ควรเพิ่มวิชาด้านภาษาต่างประเทศ เน้นการพูดภาษา ควรเพิ่มเนื้อหาที่ใช้ในชีวิตการทำงานจริงได้ การเอาใจใส่ลูกค้าและให้ความสำคัญกับลูกค้า เรียนรู้ขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน เสริมเนื้อหาเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

4. ข้อคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพการผลิตบัณฑิต

สำหรับอาจารย์/ผู้บริหาร คือ การตรงต่อเวลา มารยาทของนักศึกษาเรียบร้อยทุกคน ควรเรียนรู้ตลอดชีวิตมิใช่ในบทเรียนเท่านั้นต้องมีความรู้รอบตัว เช่น เศรษฐกิจ/สังคม เน้นการ

ใกล้ชิดกับนักศึกษาในช่วงปี 1 เทอม 1 ซึ่งนักศึกษาต้องออกฝึกงานเป็นครั้งแรกและอาจปรับตัวไม่ได้ฝึกให้นักศึกษาคิดเอง ทำเอง และแนะนำก่อนการปฏิบัติ

สำหรับผู้ใช้บัณฑิต (สถานประกอบการ) คือ ควรมีความจำที่ดีและรอบคอบในการทำงาน อยากให้บัณฑิตที่จบใหม่มีภาวะความเป็นผู้นำให้มากกว่านี้และทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีความรับผิดชอบตรงต่อเวลามากกว่านี้ เมื่อลงปฏิบัติงานร้านสาขาต้องเปิดใจรับสิ่งใหม่ ๆ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ติดตามผลงาน รับฟังข้อเสนอแนะจากทางร้านสาขา อยากให้บัณฑิตอ่าน เขียน พูด ภาษาต่างประเทศได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำมาสอนงานน้องได้และทำงานอย่างเป็นทีม นำมาประยุกต์ใช้ในงานได้ มีความซื่อสัตย์ต่อองค์กร พยายามเรียนรู้งานให้มากที่สุด เพื่อพัฒนาและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความอดทน กล้าแสดงออกกล้าตัดสินใจ ความเอาใจใส่ในการทำงาน ปรับปรุงเรื่องการเป็นผู้นำในอนาคต ควรมีการคัดเลือกตัวบัณฑิตจบแล้วจะลงร้านสาขาใดหรือจะลงร้านคัดสรร Extra หรือ 7-11

สำหรับบัณฑิต คือ อยากให้มีการสอนเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ เพิ่มระยะเวลาในการฝึกงาน เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ มีการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐาน เน้นด้านภาษาต่างประเทศบ้างเพราะมีลูกค้าชาวต่างชาติจำนวนมากมาใช้บริการร้านเซเว่น การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น โดยมีจิตอาสา และ

ความเสียสละ เรียนรู้การปฏิบัติจริงควบคู่กับทฤษฎีที่ถูกต้อง และเหตุการณ์ที่ต้องพบเจอปัญหาทั้งด้านการทำงาน และสังคมในสภาพแวดล้อมจริง คิดค้นหาวิธีการทำงานที่แตกต่าง

สำหรับนักศึกษา คือ ควรให้มีการฝึกปฏิบัติงานอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาความสามารถ ควรมีการฝึกอบรมนักศึกษาหรืออบรมระหว่างฝึกงาน เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำงาน ควรสอนหน้าที่ นักศึกษาเวลาลงไปฝึกงาน อยากให้บริษัทหรือผู้จัดการสอนงานมากกว่านี้ อยากให้ทางร้านและบริษัทมีการสอนงานตามหลักสูตร เช่น หลักสูตร ผู้ช่วยผู้จัดการอยากให้สอนงานตามความเป็นจริง ควรมีการจัดค่ายสร้างบุคลิกหรือความสามัคคี การแต่งกายที่ถูกระเบียบเพื่อให้ดูเป็นคนที่ มีบุคลิกภาพที่ดี เครื่องครัดในเรื่องของระเบียบ ควรมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบัณฑิต มีแบบแผนในการสอนงาน มีโครงการฝึกอบรมในสถาบันมากขึ้น เน้นการฝึกอบรมในสถานที่จริง เพราะจะได้ประโยชน์จากสถานที่จริง ก่อนจะลงร้านฝึกงาน จะมีการอบรม แต่ได้ออบรมเพียงทฤษฎี ซึ่งบางที่ไม่เห็นภาพหรือเหตุการณ์จริง

อภิปรายผลการวิจัย

ด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า อาจารย์/ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาปริญญาโท ตำแหน่งอาจารย์และมีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป

ด้านวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตร การจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ อาจารย์/ผู้บริหารได้ให้ความคิดเห็นทุกด้านในระดับมาก โดยสามารถแยกออกมาเป็น

ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.55 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.36 ด้านทักษะพิสัย มีค่าเฉลี่ย 4.23 ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.07 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.01 และด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.95

ด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด การศึกษาก่อนเข้าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกรดเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาหรือก่อนเข้าศึกษา 2.00-3.00 และ 3.00-4.00 เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี 3.00-4.00 เหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรนี้ต้องการแบ่งเบาภาระทางบ้าน ปัจจุบันประกอบอาชีพตรงกับสาขาที่จบ และเงินเดือน (เงินเดือนตามเกณฑ์ ปริญญาตรี 15,000) ได้รับตามเกณฑ์

ด้านวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก บัณฑิตได้ให้ความคิดเห็นทุกด้านในระดับมาก โดยสามารถแยกออกมาเป็นด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.35 ด้านทักษะพิสัย มีค่าเฉลี่ย 4.35 ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.31 ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.21 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ย 4.21 และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.03

ด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีอายุ 20 ปีขึ้นไป เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบัน 3.00-4.00 วุฒิการศึกษาก่อนเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4

ด้านวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นทุกด้านในระดับมาก โดยสามารถแยกออกมาเป็นด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.42 ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.39 ด้านทักษะพิสัย มีค่าเฉลี่ย 4.31 ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.21 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ย 4.16 และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย 3.97

ด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป ประเภทหน่วยงานเป็นเอกชน และหน่วยงานที่ผู้ใช้บัณฑิตสังกัด 7-11

ด้านวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ ผู้ใช้บัณฑิตได้ให้ความคิดเห็นทุกด้านในระดับมาก โดยสามารถแยกออกมาเป็นด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.55 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.36 ด้านทักษะพิสัย มีค่าเฉลี่ย 4.23 ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.07 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.01 และด้านทักษะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ย 3.95

จากการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หมายความว่า คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีกโดยรวมมีคุณลักษณะค่อนข้างดี ที่เป็น

เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าคุณลักษณะรวมมีแนวโน้ม
จำเป็นต่อลักษณะของบุคคลที่จะเป็นบัณฑิตที่มี
คุณภาพและเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ
ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิพนธ์ วรรณเวช
(2558) ที่พบว่า สภาพคุณลักษณะบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราช
ภัฏกาญจนบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทรงนคร การ
นา และ สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2558) ที่พบว่า
รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการ
สอนสำหรับนักศึกษาครูช่าง โดยภาพรวมมีระดับ
คุณภาพเหมาะสมมาก

ข้อเสนอแนะ

สำหรับงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัด
การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของ
หลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก ผู้วิจัยสามารถ
สรุปข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัด
การศึกษา สิ่งเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษาใน
การพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตและนำเสนอรูปแบบ
การจัดการศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต
ของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีกภาพรวมทุก
ด้านอยู่ในเกณฑ์มาก และเมื่อพิจารณารายด้านจะ
พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนั้น
รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ
บัณฑิตของหลักสูตรการจัดการธุรกิจค้าปลีก
สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตต่อไปได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

เพื่อให้การศึกษาวิจัยคุณลักษณะ
บัณฑิตเป็นที่ตอบสนองความต้องการของสถาน
ประกอบการในอนาคต ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อให้
มีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการ
ปรับปรุงกระบวนการการเรียนการสอน เพื่อ
ส่งเสริมประสิทธิภาพและคุณภาพของบัณฑิต
2. ควรมีการวิจัยการพัฒนา
หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสถาน
ประกอบการ เพื่อให้บัณฑิตมีงานทำและทำงานได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. คณะกรรมการการอุดมศึกษา. **ประกาศ
คณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่องแนว
ทางการ ปฏิบัติตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2552.**
2. ดิเรก วรรณเศียร. (2558). MACRO
model : **รูปแบบการจัดการเรียนรู้
สำหรับศตวรรษที่ 21.** มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต.
3. ทรงนคร การนา และ สุราษฎร์
พรหมจันทร์. (2558). **รูปแบบการจัด
การศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการ
สอนสำหรับนักศึกษาครูช่าง.** คณะครุ
ศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
4. นิพนธ์ วรรณเวช. (2558). **รูปแบบการ
พัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชา
การบริหารการศึกษาตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา**

แห่งชาติ พุทธศักราช 2552.

สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกาญจนบุรี. ศิลปการศึกษาศาสตร์
วิจัย, วารสาร.ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม
– มิถุนายน 2558.

5. Best, J.W. & Kahn, J.V. (1998). **Research in Education**. 8th ed. Boston: Allyn & Bacon. Bourgeois. <http://blog.msu.ac.th/?p=4833>